

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคน แต่ละประเทศมุ่งเน้นพัฒนาทางด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคนของประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เห็นได้จากแนวทางของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยังคงยึดแนวคิดในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคน โดยใช้การศึกษาเป็นหลักสำคัญในการพัฒนา ประกอบกับการปฏิรูปการศึกษาไทย โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อันเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ที่ออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์เพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการศึกษาไทยทั้งระบบ ให้ปรับเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่น ผสมกลมกลืนระหว่างธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและระหว่างสังคมไทยกับสังคมโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 7,766,201 คน ศึกษาอยู่ในโรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย จำนวน 32,879 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, หน้า 7) แต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนาดของโรงเรียน และการบริหารโรงเรียน ความแตกต่างเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ หรือนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษา และตัวการที่เป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่า การบริหารและองค์การต่างประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด นั่นก็คือ การศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิผล (Effectiveness) ขององค์การเหล่านั้น (กรณี กิรีติบุตร มหานนท์, 2529, หน้า 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารโรงเรียน

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ภาวะผู้นำ เพื่อให้ผู้ตามมีความเต็มใจ และกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ บรรลุผล (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2534, หน้า 78) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กๆ ที่อ่อนแอลง และสถานการณ์พลวัตของปัญหาสังคม มีผลกระทบต่อเด็กอย่างรวดเร็ว มีมิติที่ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้โรงเรียนและครูทำหน้าที่ในการดูแล และพัฒนาเด็กได้ยากลำบากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 110-112)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แบ่งขนาดของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน ออกเป็น 6 แบบ แบบที่เล็กที่สุดคือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 คน ลงมา เพื่อสะดวกในการจัดสรรงบประมาณ และวางแผนบุคลากร การบริหารสถานศึกษาในสภาพการณ์ของการขาดแคลนทรัพยากรการบริหารแทบทุกด้าน ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สุด กล่าวคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531, หน้า 2-3) นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอีกหลายด้าน ที่แสดงให้เห็นถึงระดับประสิทธิผลของโรงเรียน (Hoy & Miskel, 1991, p. 381) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง โดยเฉลี่ยเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ (อำรุง จันทวานิช และสุภางค์ จันทวานิช, 2527, หน้า 16) และจากรายงานประเมินผลการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2535 พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ จะมีการจัดกิจกรรมทางการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ปรากฏชัดเจน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของรัฐไว้ค่อนข้างชัดเจน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกคนพึงปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยมุ่งถึงประสิทธิผลการบริหารที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นคนเก่งและเรียนรู้อย่างมีความสุข ส่วนประสิทธิผลสถานศึกษา อันเกิดจากประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้เป็นการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย ได้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 110-112) กระบวนการบริหารมีส่วนสำคัญยิ่งในการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้พัฒนาขึ้นในทุกๆ ด้าน ประสิทธิผลสถานศึกษาจึงเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2 มีจำนวนโรงเรียนในสังกัด 174 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 64 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 63 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ 47 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2, 2548, หน้า 4) กระจายอยู่ใน 6 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอพนมสารคาม อำเภอสนามชัยเขต อำเภอนาตะเกียบ อำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า อำเภอราชสาส์น และกิ่งอำเภอลองเขื่อน สภาพความแตกต่างของภูมิประเทศ พื้นที่ ความเจริญ ความทุรกันดาร สังคมเมือง สังคมชนบท และปริมาณโรงเรียนซึ่งมีจำนวนมาก มีความหลากหลายมีความแตกต่างในด้านการจัดการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนในสังคมชนบทขาดปัจจัยในการดำเนินงาน มากกว่าโรงเรียนในเขตสังคมเมือง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความหลากหลาย บางแห่งบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมสนับสนุนของชุมชนในท้องถิ่นไม่เสมอภาคกัน จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2 ใน 4 ด้านคือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2 จำแนกตามประเภทการบริหาร วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ในการวางแผนบริหารสถานศึกษา และกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานเกี่ยวกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2 เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาประสิทธิภาพผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ 4 ด้าน คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 174 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 119 คน ได้จากการสุ่มประชากรในข้อ 1) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนโดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มอย่างง่าย ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้จำนวนผู้บริหาร 119 คน

ขั้นที่ 2 แบ่งสัดส่วนโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน เป็น 3 ประเภท คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้จำนวนผู้บริหารตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน ดังนี้ ในโรงเรียนขนาดเล็ก 64 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 44 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 63 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 43 คน และในโรงเรียนขนาดใหญ่ 47 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 32 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 119 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากชื่อโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายอยู่ตามโรงเรียนขนาดต่างๆ ตามสัดส่วน (ภาคผนวก จ)

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น ได้แก่

(1) ประสบการณ์การบริหาร ได้แก่

ก. ต่ำกว่า 10 ปี

ข. ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

- (2) วุฒิกการศึกษา
 - ก. วิชาเอกหรือโทการบริหารการศึกษา
 - ข. วิชาเอกหรือโทวิชาอื่นๆ
- (3) ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ
 - ก. ขนาดเล็ก
 - ข. ขนาดกลาง
 - ค. ขนาดใหญ่

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ

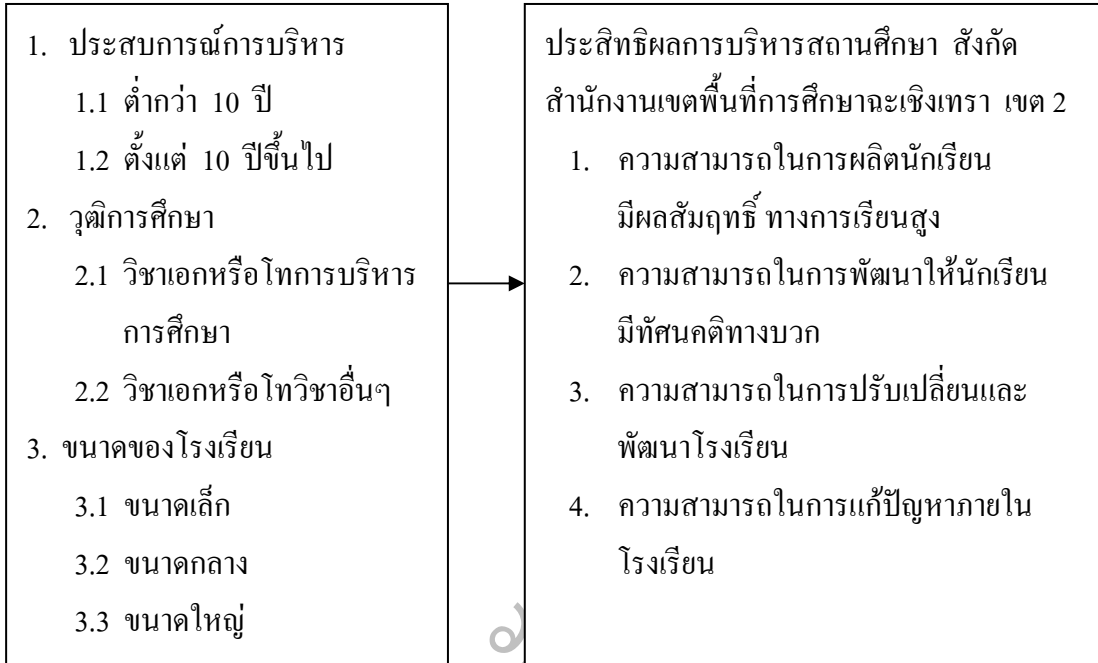
- (1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- (2) ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก
- (3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
- (4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536, หน้า 32-33) และมอทท์ (Mott, 1972; อ้างถึงใน Hoy & Miskel, 1991, p. 373) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ไม่น่าจะหมายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือความพึงพอใจในการทำงานเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ประสิทธิผลของโรงเรียนหมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนซึ่งจะ ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน โดยเป็นการมองประสิทธิผลของทั้งระบบจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 สมมติฐานในการวิจัย

1.6.1 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามประสบการณ์การบริหาร มีความแตกต่างกัน

1.6.2 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน

1.6.3 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ของผู้บริหารที่มีขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา รวมถึงพฤติกรรมในการทำงานในกลุ่มที่เอื้อต่อการบรรลุเป้าหมาย เกณฑ์การประเมิน วัดใน 4 ด้านคือ สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า และสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้อย่างดี เครื่องมือวัดประสิทธิภาพสถานศึกษาได้พัฒนามาจากดัชนีการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียนที่เรียกว่า Index of perceived organization effectiveness (IPOE) ของ ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, p. 373) ซึ่ง กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536, หน้า 278-281) นำมาพัฒนาและสร้างเครื่องมือนี้เพื่อเป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาจากความสามารถ 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน รายละเอียด ดังนี้

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนทั้งการบริหารจัดการเรียนการสอน จนสามารถทำให้นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของ นักเรียนจำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ความสามารถในทางวิชาการ และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

2) ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก หมายถึง การดำเนินงานด้านบริหารและอบรมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นอกจากการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี และทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียนเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนที่ร่วมกันพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทั้งในด้านวิชาการ การเรียนการสอนเพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งการบริหาร การเรียนการสอน ความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาจากการเรียนการสอนตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน

4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครอง นักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

1.7.2 สถานศึกษาหรือโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

1.7.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจ บทบาทหน้าที่ ในการสนับสนุน ส่งเสริม การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับ มัธยมศึกษา กำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดอำเภอ 6 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ

1.7.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา แต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน

1.7.5 ประสบการณ์การบริหาร หมายถึง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หรือระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งรักษาการผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็น 2 ระดับคือ

- 1) ต่ำกว่า 10 ปี
- 2) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

1.7.6 วุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาตามสาขาวิชา ต่างๆ จำแนกเป็น

- 1) วิชาเอกหรือโทการบริหารการศึกษา
- 2) วิชาเอกหรือโทวิชาอื่นๆ

1.7.7 ขนาดของสถานศึกษา หรือโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษา หรือโรงเรียนโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาด จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ

- 1) ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา
- 2) ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
- 3) ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป